

Notat

MILJØMINISTERIET

Miljøstyrelsen

Kemikalier
J.nr. MST- MST-601-00091
Ref. AE
Den 11. februar 2009

Dep. Kirst

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Forslag til kommissionsbeslutning om ændring af Rådets direktiv 76/769/EØF om begrænsning af markedsføring og anvendelse af lampeolier og grill lighter væsker.

RESUMÉ

Kommissionen har den 2. februar 2009 sendt forslag om ændring af direktiv 76/769/EØF til medlemsstaterne.

Der findes allerede i dag en række krav til emballagen, børnesikring, mærkning og indholdet i lampeolier og tændvæsker til grill (Grill lighter fluids), men på trods af disse krav er der set flere tilfælde, hvor børn har drukket af en lampeolie/tændvæske med alvorlige sundhedspåvirkninger som følge. For at begrænse denne risiko foreslås yderligere advarselsmærkning på produkterne, ligesom der stilles krav til farven og den maksimale størrelse på emballagen. Ligeledes pålægges Kommissionen at fremsætte et forslag om forbud mod salg af lampeolier og tændvæske, som er færemærket med R65 eller H304 til forbrugerne senest 1. juli 2014, hvis yderligere data viser, det er nødvendigt. Producenter, som sætter lampeolier og tændvæsker på markedet efter 1. december 2011, skal, hvis produkterne er færemærket med R65 eller H304, fremskaffe data om alternativer og stille disse data til rådighed for myndighederne.

Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Det skønnes, at forslaget ingen eller kun meget begrænset vil få økonomiske eller administrative konsekvenser for danske virksomheder eller myndigheder.

1. Status

Kommissionen sendte den 2. februar ovennævnte forslag til kommissionsbeslutning til medlemsstaterne med frist for afgivelse af stemme den 16. februar 2009.

Da lampeolier og tændvæsker allerede er reguleret i direktiv 76/769/EØF er forslaget fremsat som en teknisk tilpasning direktivets bilag 1 i henhold til artikel 2a og skal vedtages med kvalificeret flertal efter forskriftsprocedure med kontrol.

Det medfører, at hvis der i komiteen er kvalificeret flertal for forslaget, udsteder Kommissionen direktivet efter at Parlamentet har gennemført en legalitetskontrol af forslaget. Opnås der ikke kvalificeret flertal i komiteen, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, og underretter samtidig Europa Parlamentet. Hvis der i Rådet er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Vedtager Rådet forslaget med kvalificeret flertal eller udtaler Rådet sig ikke inden en frist på højst to måneder, kan Kommissionen udstede direktivet efter at Parlamentet har gennemført en legalitetskontrol af forslaget.

2. Formål og indhold

Formålet med forslaget er at begrænse risikoen for, at børn ved et uheld kommer til at drikke lampeolie eller tændvæske, færemærket med R65 "Farlig: kan give lungeskade ved indtagelse" eller H304 "Fare: Kan være livsfarlig, hvis det indtages og kommer i luftvejene" (efter den nye klassificeringsforordning). Der er allerede i dag krav om, at lampeolier/tændvæsker ikke må indeholde farve eller duft/smag, som kan gøre produkterne tillokkende, ligesom der er krav om børnesikring på emballagen og færemærkning af produkter. På trods af dette er der set flere tilfælde, hvor børn er kommet til at drikke af produkterne, enten direkte fra flasken, fra en lampe indeholdende lampeolie eller fra beholdere, som lampeolien/tændvæsken er omhældt til. Derfor skærpes kravene til mærkningen og emballagen.

Forslaget indeholder følgende krav om yderligere mærkning af produkter mærket med R65 eller H304 fra 1. december 2010 med "*Selv en meget lille tår af lampeolie/tændvæske – eller selv det at sutte på vægen til en lampe - kan føre til livsfarlig lungeskade*". Derudover må produkterne ikke markedsføres til forbrugerne i beholdere på mere end 1 liter og emballagen skal være sort og ugenomsigtig.

Forslaget pålægger ligeledes Kommissionen senest 1. juni 2014 at bede Det Europæiske Kemikalieagentur ECHA om at forberede et dossier om lampeolie/tændvæske, som er færemærket R 65 eller H304, med henblik på forbud mod disse, hvis det på baggrund af dossieret skønnes nødvendigt.

Endelig pålægges de, der placerer lampeolier/tændvæsker færemærket R65 eller H304 på markedet for første gang, at fremskaffe data om alternativer til lampeolie/tændvæske og stille disse til rådighed for myndighederne fra 1. december 2011 og årligt derefter.

3. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om forslaget, da der er tale om teknisk tilpasning efter forskriftsprocedure med kontrol, hvorefter Europa-parlamentet først modtager forslaget, når medlemsstatskomiteen har udtalt sig.

4. Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet

Retsgrundlaget for forslaget er traktatens artikel 95. Kommissionen har valgt Rådets direktiv 76/769/EØF om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater, som det mest egnede instrument til at beskytte det indre marked, skabe harmoniserede regler og samtidig sikre et højt beskyttelsesniveau for mennesker og miljø. Man har med Rådets direktiv 76/769/EØF forsøgt at etablere harmoniserede regler for hele EU og undgå divergerende nationale lovgivninger, der kan skabe hindringer for samhandelen inden for Fællesskabet. Stoffer, som er mærket med R65, er allerede i dag reguleret via 76/769/EØF.

Regeringen vurderer, at de foranstaltninger, der foreslås i nærværende beslutning, er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet i forhold til det endelige mål om at forbedre beskyttelsen af menneskers sundhed.

5. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Direktiv 76/769/EØF vil blive ophævet den 1. juni 2009 ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 om REACH. De ændringer, der skal foretages af bilag 1 til direktiv 76/769/EØF ved dette forslag, vil finde sted pr. den 1. juni 2009, og vil derfor blive indført i bilag

XVII til REACH-forordningen. Ændringen vil derved gælde umiddelbart, og skal derfor ikke, som normalt ved ændring af et direktiv, implementeres ved en bekendtgørelse. Derfor skal der ikke foretages ændringer i dansk lovgivning som følge af ændringen.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Konsekvenser for erhvervslivet:

De yderligere mærkningskrav, som indføres, vurderes at have minimal omkostning for erhvervslivet, da industrien alligevel 1. december 2010 skal leve op til ændrede mærkningskrav i henhold til den nye klassificeringsforordning. I forhold til krav om ændret emballagekrav (max 1l og ugenomsigtig sort) vurderes det ligeledes at have minimale omkostninger, da kravene indføres på samme tidspunkt, som de nye mærkningskrav indføres og omkostninger til emballage er meget begrænsede.

Administrative konsekvenser:

Regioner og kommuner

Forslaget vurderes ikke at få økonomiske eller administrative konsekvenser for regioner og kommuner, hverken direkte eller afledte, da forslaget alene er rettet mod erhvervslivet.

Staten

Forslaget forventes ikke at få betydende økonomiske konsekvenser for staten. De nye regler skal håndhæves af Miljøstyrelsen, der fører kontrol med kemikalielovgivningen. Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion prioriterer hvert år, hvilke af de forskellige bekendtgørelser og regler, der skal føres kontrol med.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget vurderes samlet set at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da den nye mærkning skal sikre, at risikoen for uheld med at børn drikker lampeolie/tændvæske mindskes, ligesom der på sigt ses på udvikling af mindre farlige alternativer.

6. Høring

Forslaget har været sendt i høring i Miljøspecialudvalget. Der er ikke indkommet bemærkninger.

7. Forhandlingssituationen

Forslaget har været diskuteret i Kommissionens arbejdsgruppe under direktiv 76/769/EØF flere gange. Diskussionerne blandt landene har blandt andet gået på, om man kunne forbyde produkter mærket med R65, men flere lande har påpeget, at man på nuværende tidspunkt ikke har egnede alternativer, ligesom der mangler viden om de stoffer, der så har været foreslået. Derfor ville et forbud være ensbetydende med et forbud mod lampeolier og tændvæsker, hvilket disse lande ikke mente, der var grundlag for. For at advare forbrugerne yderligere om den alvorlige risiko der er, hvis et barn ved et uheld drikker lampeolie/tændvæske og imødegår risikoen for at forbrugere selv omhælder lampeolier til mindre beholdere, kan Danmark støtte de foreslåede tiltag. Som et kompromis har der ligeledes været opbakning til, at der stilles krav om indsamling af oplysninger om alternativer, som så kan anvendes i en fremtidig vurdering af, om der skal yderligere restriktioner til. Danmark støtter dette forslag.

8. Regeringens holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag velkommen og Regeringen vurderer, at den foreslåede regulering vil øge forbrugerbeskyttelsen.